

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Woensdrecht bezit een groot aantal collectieve eigendommen in de buitenruimte (zoals wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, gebouwen en speelvoorzieningen). Het onderhoud van deze eigendommen is van groot belang met het oog op het goed functioneren van de samenleving, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de veiligheid en optimaal gebruik van de openbare ruimte. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen van de gemeente Woensdrecht.

Beheer en onderhoud openbaar gebied

Bedragen in €	Begroting 2021 (incl. wijziging)			Realisatie 2021			Verschil 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
62100000 Wegen, straten en pleinen	57.299	-1.788.289	-1.730.990	91.876	-1.753.987	-1.662.112	34.577	34.302	68.878
62101000 Exploitatie openbare verlichting	0	-411.893	-411.893	0	-431.682	-431.682	0	-19.789	-19.789
62102000 Zoutopslag Korteven (gladheidsbestrijding)	0	-60.103	-60.103	0	-59.940	-59.940	0	163	163
62110100 Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	1.186	-88.760	-87.574	5.200	-86.690	-81.491	4.014	2.070	6.083
62110200 Wegmarkeringen	0	-19.308	-19.308	0	-20.986	-20.986	0	-1.678	-1.678
62400000 Onderhoud watergangen	0	-91.886	-91.886	0	-79.439	-79.439	0	12.447	12.447
65500000 Beleidsadviezen en subsidies natuurbescherming	0	-173	-173	0	-23	-23	0	150	150
65600000 Openbaar groen	1.000	-773.722	-772.722	1.732	-672.564	-670.832	732	101.158	101.890
65800000 Speelvoorzieningen	0	-94.347	-94.347	0	-59.540	-59.540	0	34.807	34.807
67220000 Exploitatie en beheer riolering	0	-1.697.311	-1.697.311	403	-1.710.418	-1.710.015	403	-13.107	-12.704
Totaal	59.485	-5.025.792	-4.966.307	99.210	-4.875.270	-4.776.060	39.725	150.522	190.247

Wegen

In het Beheerplan wegen zijn de onderhoudsplannen, inclusief de benodigde budgetten, globaal voor meerdere jaren opgenomen. De raming van deze budgetten is tot stand gekomen door middel van een theoretische benadering op basis van areaalgegevens, levensduur en gewenste kwaliteit. Op 13 september 2018 is het Beleidsplan wegen 2019-2023 door de raad vastgesteld. Besloten is om de verhardingen op de bedrijventerreinen en in het buitengebied op kwaliteitsniveau C te onderhouden. De overige gebieden worden op kwaliteitsniveau B onderhouden, uitgezonderd de parkeerstroken en inritten langs de hoofdwegen. De woongebieden worden op kwaliteitsniveau C onderhouden. Tenslotte vindt het onderhoud binnen de centrumgebieden op kwaliteitsniveau A plaats. Uitgangspunt is dat de maatregelen die moeten worden genomen om de wegen te onderhouden en het wegenareaal te verkleinen, passen binnen de huidige financiële kaders.

Globale visuele inspecties

Op basis van de jaarlijkse globale visuele wegeninspectie is in 2020 vastgesteld welke wegen daadwerkelijk onderhouden moesten worden. Aan de hand van een lijst is een nadere inspectie uitgevoerd om bestaande schades en eventuele winterschades duidelijk in beeld te brengen. Dit resulteerde in een lijst van wegen of weggedeelten waarvoor klein en middelgroot onderhoud benodigd is. Op basis van de inspectieresultaten is met behulp van het wegbeheersysteem een voorstel voor een globale planning gegenereerd.

Actualiseren onderhoudsplanung

Voor de op korte termijn (1-2 jaar) geplande maatregelen is een gedetailleerde inspectie in het veld uitgevoerd en is een maatregeltoets uitgevoerd. Bij de maatregeltoets is daarnaast gekeken naar de op middellange termijn (3-5 jaar) geplande maatregelen. De planning is daarnaast afgestemd op de volgende aspecten:

1. rioolvervangings;
2. afkoppelplannen (aanleg schoonwaterriolering en randvoorzieningen);
3. geplande herstructurering (herinrichting);
4. bouwplannen (exploitaties);
5. realisatie verkeersplannen.

Op basis van deze gegevens is het operationele plan (uitvoeringsprogramma en de definitieve planning) opgesteld. De definitieve planning is ingevoerd in het beheersysteem en de kosten zijn getoetst aan het beschikbare budget.

Uitvoering groot onderhoud wegen

De inspectiegegevens gaven naast benodigd inzicht voor het klein onderhoud, ook (deels) inzicht in de benodigde maatregelen voor het groot onderhoud.

Uitvoering klein onderhoud wegen

Met de globale inspectie is aangegeven of klein onderhoud een financieel gunstiger en economisch verantwoord alternatief is. Het hieruit voortvloeiend klein onderhoud is waar mogelijk gecombineerd met maatregelen naar aanleiding van regulier toezicht en binnengekomen meldingen.

Riolering

In het gemeentelijk rioleringsplan GRP 2020-2023 is voor de planperiode budget voorzien voor de uitvoering van projecten om de doelen uit het plan vorm te geven. Op basis van relevantie en doelmatigheid zullen besluiten worden genomen over concrete uitvoeringsprojecten.

Naast de reguliere activiteiten, zoals onderhoudswerkzaamheden en onderzoeksprojecten, participeert de gemeente Woensdrecht in de Water- en Klimaatkring West (voorheen Waterkring West). Dit is een werkregio in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). In de werkregio werken gemeenten, waterschap en waterbedrijven al sinds 2014 samen in en aan de waterketen. Gemeenten, waterschap en waterbedrijven staan voor serieuze opgaven ter verbetering van het beheer van de waterketen. Door de afgelopen jaren slim samen te werken, is er structureel optimalisatie in het beheer van de waterketen mogelijk gemaakt. Dit staat ook de komende periode centraal in de samenwerking. Het doel hierbij is om de beheertaken in de waterketen verder te professionaliseren en de (personele) kwetsbaarheid te verminderen.

Zeer actueel in de waterketen is klimaat en klimaatadaptatie. In de werkregio werken gemeenten, waterschap en drinkwaterbedrijven samen aan het inzichtelijk maken van kwetsbaarheden voor weersextremen, worden hiervoor ambities en beleid vastgesteld en worden de benodigde maatregelen genomen. Dit met als doel om de regio klimaatbestendig en water-robuust te maken, zodat we in 2050 goed kunnen omgaan met steeds vaker voorkomend extreem weer en voorbereid zijn op watertekorten, wateroverlast, overstromingsrisico's en een warmer klimaat.

Openbare verlichting

In 2018 is het beleids-, beheer- en kostendekkingsplan voor renovatie van de openbare verlichting geactualiseerd en vastgesteld. Aan het beheerplan zijn een inspectie en inventarisatie voorafgegaan: Woensdrecht heeft in 2021 5.352 lichtmasten.

Op basis van vastgestelde uitgangspunten zijn de jaarlijks benodigde kosten geraamd voor het in stand houden van de huidige openbare verlichting en de noodzakelijke investeringen om slechte masten en armaturen te vervangen. Hiermee ligt het uitvoeringsprogramma tot en met 2022 vast en wordt bereikt dat onze gemeente over een adequaat openbaar verlichtingsnet blijft beschikken.

Groen

Het inrichten en onderhouden van de openbare groenvoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom gebeurt volgens de Groene Agenda 2021-2025 (beleidskader) en het Beheerplan Openbare Ruimte (beheerkader) en is afgestemd op de andere beheerplannen.

De Groene Agenda is uit verschillende delen opgebouwd, een groenvisie met uitgangspunten, het algemene groenbeleid en meer specifieke boombeleid. De primaire doelstelling van de Groene Agenda 2021-2025 is: "De Groene Agenda streeft naar een kwalitatieve voorzetting van het gemeentelijk groenbeleid, samen met inwoners en met speciale aandacht voor de speerpunten biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid."

In het Beheerplan Openbare Ruimte (BOR) is aangegeven aan welk kwaliteitsniveau het openbaar groen in bepaalde delen van een dorpskern moet voldoen. Bij de vaststelling van de Groene Agenda 2021-2025. Centrumgebieden en begraafplaatsen kennen beeldkwaliteitsniveau A, woonwijken en industrieterreinen niveau B en buitengebied niveau C.

Gebouwen

Bij gebouwen onderscheiden we vijf soorten onderhoud:

1. Het dagelijks onderhoud: doel is om het gebouw en de installaties in een toestand te houden die voor de dagelijkse functievervulling noodzakelijk is;
2. Het correctief onderhoud: het uitvoeren van niet geplande werkzaamheden om storingen zo snel mogelijk te verhelpen en verdere schade te voorkomen;
3. Het periodieke onderhoud: volgens het MJOP, het terugkerend onderhoud met als kenmerken een planmatige voorbereiding;
4. Het achterstallig onderhoud: het uitvoeren van nagelaten of uitgesteld preventief onderhoud en het beëindigen van ongewenste situaties;
5. Het duurzaam onderhoud: in combinatie met het MJOP worden daar waar mogelijk gelijktijdig onderhoudsmaatregelen genomen welke substantiële energiebesparingen kunnen opleveren.

Daarnaast hanteren we in het beleidsplan vijf type onderhoudsvormen:

1. Groot onderhoud (GO) = financieel geregeld door middel van een voorziening;
2. Klachten onderhoud (KO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
3. Contract onderhoud (CO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
4. Schoonmaak onderhoud (SO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
5. Dagelijks onderhoud (DO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget.

Het is landelijk gebruikelijk om de kosten van het periodieke onderhoud, het groot onderhoud, in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op te nemen, waarna de gemiddeld per jaar benodigde onderhoudsbedragen kunnen worden berekend. Indien dit gemiddelde elk jaar in een voorziening wordt gestort en de jaarlijkse benodigde bedragen aan de voorziening worden onttrokken, is al het noodzakelijke onderhoud aan het onroerende goed in financiële zin afgedekt. Uiteraard moet regelmatig een herijking plaatsvinden om een reëel inzicht te bieden. De raad heeft in december 2021 het nieuwe MJOP gebouwenbeheer 2022-2025 voor onze gemeente vastgesteld. Hierin is het uitgangspunt om de onderste bandbreedte van conditieniveau 4 te handhaven, met uitzondering van het gemeentehuis en MFC Kloosterhof welke in conditieniveau 3 blijven. In 2021 zijn maatregelen uitgevoerd conform de planning uit het gebouwbeheersysteem voor het groot onderhoud.

Reiniging

De gemeente heeft de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen om het aandeel restafval verder te minimaliseren en tegelijk een kostendekkende afvalinzameling te realiseren. Naast de financiële impulsen middels tariefswijzigingen en de invoering van een progressief tarief op restafval hebben wij als gemeente ook de vaste tarieven aangepast om tegemoet te komen aan de hogere verwerkingskosten. Het percentage kostendekkendheid is als gevolg van deze ingrepen de afgelopen gestegen van 88% en 86% in 2018 en 2019 naar 103% in 2020.

Vanwege de corona pandemie hebben wij een stijging gezien van het aandeel restafval (grof + fijn) binnen de gemeente. Ondanks deze stijging is het aandeel fijn huishoudelijk restafval tussen 2019 en 2021 met 21 kg gedaald tot 124 kg per inwoner. De verwachting is dat een aanvullend deel van de effecten van de progressieve tarieven vanwege de pandemie pas later zal doorwerken. Het streven blijft in lijn met de VANG doelstellingen. Voor 2025 is de ambitie om nog slechts 35 kg restafval per persoon in te zamelen.

Om deze ambitie te behalen dienen wij de komende jaren aanvullende stappen te ondernemen. Het is niet uitgesloten dat hierbij ook de inzameling van grondstoffen op enkele onderdelen aangepast dient te worden. Het uitgangspunt blijft de vervuiler betaalt terwijl de kostenstijging voor onze inwoners binnen de perken wordt gehouden. Binnen het kader van onze ambities met betrekking tot het scheiden van afval en circulariteit dient ook de toekomstbestendigheid van de huidige milieustraat onderzocht te worden. Voor het bepalen van de juiste maatregelen maken wij zoveel mogelijk gebruik van de kennis en ervaring van andere (buur)gemeenten en Saver.

Speelvoorzieningen

Het college heeft derhalve het beleid- en beheerplan speelvoorzieningen geactualiseerd voor de beleidsplanperiode 2021-2024. Hiertoe heeft eerst een terugblik en evaluatie plaats gevonden. Daarnaast is de toestand van de speeltoestellen herijkt waarbij de werkelijke levensduur opnieuw is vastgesteld. Ook zijn de ontwikkelingen van de afgelopen jaren meegenomen. De komende jaren blijkt het huidige budget voor speelvoorzieningen toereikend te zijn om het areaal in stand te houden. In de praktijk wijzigt hierdoor feitelijk weinig. Dat wil zeggen dat het onderhoudsniveau kan worden

aangehouden en de toestellen worden vervangen die volgens de werkelijke levensduur aan vervanging toe zijn tot en met 2024.

